

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerro täytti 20 vuotta

Tampereelaisten pikkujoulu vietettiin joulukuun alussa ravintola Vaskitähdessä syntymäpäivän merkeissä. Kerhomme perustamisesta tuli kuluneeksi 20 vuotta.

Kerhon alkuaajoista ja kerhon perustamisesta ovat pöytäkirjat kadonneet, mutta Pyhäjärvi-lehti on tallentanut muutamia tietoja. Nyt jo edesmennyt Eudo Leppänen kutsui Pyhäjärvillehessä 23.10.1987 Tampereella ja sen ympäristökunnissa asuvia pyhäjärveläisiä yhteiseen tilaisuuteen keskustelemaan oman kerhon tai seuran perustamisesta. Kokoon-tumispaikaksi hän oli valinnut kotinsa vieressä olevan 22-paikkaisen Kesölin kahvion. Kutsua noudatti 58 henkilöä ja ahdistaa oli Eudo, joka toimi puheenjohtajana, ei mahtunut istumaan, vaan johti seisaaltaan puhetta.

Kokouksen yksimielinen päätös oli, että kerho perustetaan ja nimettiin toimikunta, joka laati varsinaista perustamiskokousta varten esityslistan kerhon toimintatavoitteista. Toimikuntaan valittiin Eudo Leppänen, Väinö Hovivaara, Helvi Kalttila, Viljo Pärssinen, Eero Pakarinen, Eino Vuohelainen ja Salme Rintala. Aivan erinomainen asia oli, että toimikuntaan kuului Viljo Pärssinen. Hän oli aikoinaan ollut perustamassa kymmeniä Karjala-seuroja Pohjanmaalle, joten homma oli siltä osin hanskassa.

Toimikunta esitti, että kerhon nimenä tulee olemaan Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvikerro, jonka jäsenistö koostuu Tampereella ja sen ympäristökunnissa asuvista pyhäjärveläisistä, heidän jälkeläisistään ja perheistään. Toimintasuunnitelmiin kaavailtiin retkiä toisiin Pyhäjärvikeroihin. Ja vaikka keskinäisissä tarinailloissa keskeinen sija on välittömällä seustelulla, pyritään tilaisuuksiin saamaan myös ohjelmaa. Alustuksia pyhäjärveläisyydestä tai karjalaisuudesta.

Järjestetään tietokilpailuja murrerannoista ja paljon muuta. Ennen kaikkea toimintaa, johon kaikki voisimme osallistua ja koontumisien jälkeen jäisi hyvä mieli yhdessäolosta pyhäjärveläisyyden merkeissä.

Ainoa kysymysmerkki oli kokoon-tumispaikka. Joukkoa tuntui olevan runsaasti ja 50-100 hengen joukolla tarvittiin jo iso tila. Alkukokouksen jälkeen Eero Pakarinen sai neuvottelusi kaupungilta vanhan kirjastotalon yhden lukusaleista ja siinä on kokoonnuttu näiden vuosien ajan.

Perustamiskokouksessa 12.12.1987 hyväksyttiin kaikki toimikunnan esittämät asiat ja puheenjohtajaksi uudelle kerholle valittiin Eudo Leppänen, joka hoiti tehtävää seuraavat kuusi vuotta. Sen jälkeen puheenjohtajaksi valittiin Matti Matikainen, joka toimi myös kuusi vuotta. Seuraavat kolme vuotta nuijaa heilutti Marja-Kaisa Linnainmaa ja nykyinen puheenjohtaja Laila Innanen on ollut toimessa viisi vuotta.

Sihteerit vuosien aikana, Vappu Silvan 14 vuotta, Laila Innanen yksi vuosi, Leena Toivonen kolme vuotta ja nykyinen sihteeri Pirjo Kiiala kaksi vuotta. Rahastonhoitajat, Maila Mannikainen yksi vuosi, Kalevi Luukkanen viisi vuotta, Seija Lintula vuoden, Eila Matikainen kolme vuotta ja nykyinen rahastonhoitaja Helvi Kalttila kymmenen vuotta.

Kerhon alkuinnostus oli valtava ja kuukausikokouksien henkilömäärät lähentelevät sataa. Joulujuhlat olivat eri ravintoloissa, useimmiten suomalaisella Klubilla ja yleisöä oli yli sadan. Vuosien myötä joukkoa on harventunut tuntuvasti, mutta nuorempia on tullut myös tilalle. Nyt joulujuhlissa oli 65 henkilöä.

Tampereen Seudun Pyhäjärvikeron toiminta näiden 20 vuoden ajan on ollut kunniaakasta, aktiivi-

Vaskitähdessä järjestetyssä joulujuhlissa jaettiin Karjalan Liiton myöntämät ansiomerkit viidelle kerhon jäsenelle; vas. Irja Siirtonen, Marja-Kaisa Linnainmaa, Helvi Kalttila, Matti Matikainen ja Seija Lintula. Ansiomerkit jakoivat Yrjö S. Kaasalainen ja Salme Rintala. Kuvat: Ritva Kaasalainen.

sen toiminnan vuosia pyhäjärveläisyyden ja karjalaisuuden merkeissä. Toimintamme aikana olemme järjestäneet kolmet Pyhäjärvi-juhlat. Karjalan Liiton kesäjuhlassa 1994 Tampereella kerhon jäsenet olivat monissa talkoojoukoissa. Leena Kannisto juhlien päämääränä kantoi apureineen vastuun tuhtapäisen yleisön ruokailusta. Salme Rintala juonsi lauantain avajaisilaisuuden. Heikki Karttunen lahjoitti metsästään 100 koivua, joilla kerhon miehet koristelivat kaikki juhlapaikat ja monessa muussa olimme apuna.

Tulevina vuosina toiminta jatkuu entiseen malliin. Ensi kesän Karjalan Liiton kesäjuhlat Tampereella teettävät taas monia talkootunteja. Joten pyhäjärveläisyys ja karjalaisuus ovat tulevaisuudessakin vahvasti läsnä Tampereella.

TOIVOTAMME TÄÄLTÄ TAMPEREELTÄ RAUHALLISTA JOULUA JA MENESTYSTÄ VUODELLE 2008.

SALME RINTALA

Mummun mukana juhlilla

Ravintola Vaskitähden ovi kolahti ja astuin sisään. Siältä huokui heti lämmin joulun tunnelma. Saavuin Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikeron yhdistettyyn 20-vuotisjuhlaan ja pikkujouluun yhdessä sisukojeni Tarun 12v ja Iidan 9v kanssa. Kello oli 14. Mummini Seija Lintula oli meitä ovella vastassa.

Juhla alkoi Karjalaisten laululla, jonka jälkeen Laila Innanen toivoi kaikki tervetulleiksi. Kerhon lauluryhmä esitti laulut Joulun-aikaa ja Sydämeeni joulun teen. Haitaristina toimi Eino Lamminen.

Seuraavaksi Salme Rintala kertoi kerhon historiikin 20 vuoden ajalta. Mielenkintoisen historian jälkeen jaettiin ansiomerkit: Marja-Kaisa Linnainmaa, Helvi Kalttila ja Matti Matikainen, sekä siirtoväen muistomitalit: Seija Lintula ja Irja Siirtonen. Mummin siis sai yhden!

Vuorossa olivat Laila Innanen laulamana Karjalavalssi ja Pyhäjärvi-valssi, jonka jälkeen hän lausui myös runot Jouluruu ja Lapsuusmaja. Sitten laulettiin yhdessä Arkihuolesi kaikki heitä.

Seija Lintulan lapsenlapsia, etummaisena jutun kirjoittaja Kati Lintula.

Jouluateria oli herkullinen: oli kalaa, kinkkua, laatikkoita ja jälkiruoaksi joulupuuroa. Kun puurotkin oli syöty mummu, Taru, Iida ja minä leikimme Soihdut sammuu -tonntuleikin ja lauloimme Varpunen jouluaamuna.

Vuorossa oli yhteinen laulutuokio Joulukirkkoon ja pienoisnäytelmä Vihkiminen niin suomeksi kuin viroksi. Vihittävä nuoripari oli Helvi Kalttila ja Kalevi Luukkanen. Sitten lauloimme yhdessä laulun Kun maas on hanki.

Kerhon lauluryhmä esitti laulut Moskovan valot, Rakastan elämää ja Satumaa.

Joulupukki oli taas kiireinen, eikä valitettavasti pääsyt saapumaan kerhon pikkujouluun, vaan laittoi tontut asialle. Emme siis jääneet ilman lahjoja!

Seuraavaksi pidettiin arpajaiset, jonka onnettarena toimi Taina Linnainmaa.

Yhteislaulun lauloimme Käymme joulun viettoon ja sitten pääsimmekin torttukahveille.

KATI LINTULA, 14 v

17. joulukuuta 2007

Juhlan aikaa

Jouluku on suomalaisille juhlan aikaa. Tänä viikoksi itsenäisen Suomen 90 – vuotisjuhlaa. "Sininen ja valkoinen värit ovat vapauden." Näin laulaa Jukka Kuoppamäki koko Suomen kansan omakseen ottamassa ihanassa laulussa. Väliillä tuntuu siltä, että erityisesti tutkijapiireissä nuo laulun sanat on osittain unohdettu kun vuosien 1917 ja 1918 tapahtumista halutaan käyttää nimitystä "sisällissota". Tällöin unohdetaan noiden vuosien tärkein saavutus: ITSENÄISYYS. Sitä ei saavutettu sisällissodassa. Se saavutettiin vapauttamalla asevoimin Suomi Venäjän sotilaista. Sinivalkoisen Suomen syntyminen edellytti valitettavasti myös omien, toisin ajattelevien kansalaisten valtaantuloa estämistä. Sen tekivät vapaussoturimme. Tapahtuneissa ylilyönneissä puolin ja toisin menettiin ihmishenkiä turhaan. On hyvä, että yksilöiden kohtaloita on tutkittu ja tutkitaan tulevaisuudessa. Sekin on syytä muistaa, että vankileireillä menehtyivät monet. Saman kohtalon kokivat suurelta osin myös valkoisten vainoa pelänneet, Venäjälle paenneet, siellä Suomen valloittajiksi koulutetut punaupseerit. Heidäthän likvidoitiin Stalinin vainoissa 1930-luvun lopun Neuvostoliitossa.

Nyt kun Suomen kansa on oppinut arvostamaan Talvi- ja Jatkosotamme veteraanien ja lottien työtä ei ole syytä unohtaa myöskään vapaussoturimme ratkaisevaa panosta itsenäisyydellemme ja nykyisen elämänmuotomme perustalle. Heidän työllään ja taistelulle pohjautuu "Sininen ja valkoinen värit ovat vapauden." Sen turvasi yksimielinen Suomen kansa talvi- ja jatkosodissa. Meille karjalaisille itsenäisyyden arvostus on itsestään selvyyttä. Olemmehan nähneet matkoillamme millainen elämä meillä saattaisi olla jos historian kulku oli ollut toinen. Iloitkaamme siis yhdessä itsenäisyytemme yhdeksästäkymmenestä vuodesta!

Juhla-aikamme jatkuu joulun odotuksena. "Joulu juhlista jalo" sanotaan vanhassa sananparissa. Kun nyt jälleen lähestymme tuota Kristuksen syntymän suurta juhlaa on meidän tässä suomalaisessa yltäkyläisyydessä syytä muistaa heikompi osaisia niin kotimaassa kuin maailmanlaajuisestikin. Tuokoon joulumieli rauhaa ja hyvää tahtoa myös sinne, jossa kansojen tai kansanryhmien välit ovat kärjistyneet terroritekojen ja sotatilan asteelle saakka.

Vuoden vaihtuessa alkaa meille pyhäjärveläisille säätiömme kuudeskymmenes toimintavuosi. Pääjuhlaamme tuleme viettämään heinäkuun kolmantena viikonvaihteena Mouhijärvellä tapahtuvien "kihujemme" yhteydessä. Toivon, että silloin olemme runsaslukuisesti paikalla. Kannustakaamme myös nuorisomme mukaan tuomaan jatkuu vuotta esipolviemme perinnön vaalimiseen.

Omasta ja Vpl Pyhäjärvi-Säätiön puolesta toivotan kaikille lehtemme lukijoille Rauhallista Joulua ja menestyksekkästä vuotta 2008.

Hollolassa 06.12.2007

Antero Pärssinen

Vpl.Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja

Vanhan miehen joulumuisto

Muutimme Helsingin lähele Isosaareen vuonna 1945, Helsingissä asui mieheni sukulaisia. Ensimmäiseksi tutustuimme mieheni enoon ja hänen vaimoonsa. Ystävyydestä tuli elinikäinen, kesti heidän kuolemaansa asti. Sodan jälkeen ruokatilanne oli vielä hyvin huono, mutta he olivat aina auliit kutsuamaan luokseen sunnuntaisin. Tähdillä oli ihmeellinen kyky etsiä hyviä ruoka-aineita, vaikka ei ollut ainakaan paljon rahaa. Eno ja hänen vaimonsa olivat molemmat ensimmäisen luokan vaattureita, vähitellen alkoi kankaita saada ja työtä riitti.

Vähitellen ruokatilanne alkoi parantua ja enosta vaimoineen tuli vakiuiset ruokavieraamme. Jouluna ajatukset aina menevät menneeseen, pysyimme enoa kertomaan lapsuuden muistoja. Eno oli syntynyt 1888, muistot, joista kertoi olivat vuosisadan vaihteen tienoilta. Eno kertoi; "äiti herätti minut ja pari vuotta

nuoremman velipojan ja sanoi; on jouluaatto eikä meillä ole mitään ruokaa. Lähtekää pojat Noitermaahan, jos kauppias jotain antaisi". Asuimme silloin Tiitualla. Aamuhämärissä aloimme kävellä Kiimajärven rantaan, ehkä pari kilometriä. Ei ollut minkäänlaista tietä, kohta kengät olivat täynnä lunta. Järven toisella puolella hämmötti Paakelnurmen ladot. Jääläkin oli lunta polviin. Jo tuli tuulen vinkka Kontsan lahdelta, eivät antaneet yhtä tyykkihousut paljon suojaa. Onneksi Kiimajärven kylästä oli metsätie Noitermaahan.

Puhdistimme kengät ja nenät, otimme hattuurehkat käteen ennen kauppaan menoa niin kuin äiti oli opettanut. Kauppias huomasi meidät, emme ehtineet paljon puhua kun sanoi; "mankää pois, entiset velat on maksamatta". Mikäpä siinä auttoi, pois oli lähdeävä.

Useampi hevonen seiso kaupan edessä. Tunsimme porsaamäkeläisten hevoset, päättimme pyytää kyytiä. Tiesimme Pimäen Tiituantien olevan kunnossa, ei houkuttellut jäämatka. Miehet tulivat kaupasta, lupasivat kyydin. Emme arvanneet miten kylmä kyyti se oli. Tukkiereet oli nostettu päällysten, jouduimme istumaan aika ylhäällä. Noitermaan kylän kohdalla oli aika myrakkä, eivät vaatteet lämmittäneet. Olimme kylmän kangistamia, käveleminen oli vaikeaa Laamasen kartanonmaalla. Onneksi hevosmiehiä sanoi, että menkää pojat tupaan.

Tuvassa oli lämmintä, minä otin kakkaroitua uunista. Kohta antoi käteemme kuumat piirakat". Tästä kohden muisteloja ei eno itse eikä kukaan meistä voinut pitää kyyneleitä, kun eno ojensi kämmenensä ja sanoi; "aikaa on kulunut seitsemänkymmentä vuot-

ta, mutta vielä nytkin tullen Laamasen miinan kakkaran lämmön".

Eno jatkoi; "Väsymys oli tipotessaan kun kävelimme 6-7 km tietä pitkin Tiitualle. Äiti tuli jo porstuaan meitä vastaan. Ei kyytynyt, saitteko mitä, vaan sanoi iloisesti, että hyvä kun tulitte, nyt meillä on jouluruokaa. Hän kertoi, että yksi tiituaalinen perhe oli luvannut maksaa työpalkat jouluksi, mutta eivät saaneet rahaa. Emännälle oli aattoaamuna tullut mieleen, tarvitsekoohan se räätälin emäntä lapsilleen jouluruokaa. Niin otti säkin, keräsi siihen reilusti ruokaa ja toi räätälin tualle.

Niin tuli joulu räätälin pieneen tupaan. Tupa oli lämmin, koko perhe 5 tai 6 lasta oli pöydän ympärillä, tuoretta leipää ja rieska potit. Kylläisinä vatsat täynnä saimme nukkua jouluyön".

TOINI PELKONEN

Suomi 90, veteraanit 40 vuotta

Varhaisnuoruuteni ikävimpään muistoihin kuuluu talvisota, sen syntyminen 1939. Koko syksyn oli joutain outoa ilmassa. Muistan vanhempien ihmisten olevan peloissaan ja puhuvan kaikenlaisia ikävän tuntuista. Puhuivat "ei taida hyvää tietää".

Niin alkoi synkkiä pilviä kertyä Karjalan taivaalle. Olin silloin 12-vuotias; sen joulun muistan aina, sitä ennen oli lapsuus huolia vailla. Nyt oli toisin, tuli julma sota, oli pois lähdön aika, jota lapsi ei saattanut ymmärtää. Pitkät autokollon olivat ilmestyneet talvisen maisemaan. Ihmiset värjöttelivät epätoivoisina ympärillä. Lotat tekivät parhaansa. "Kunpa joku tulisi auttamaan", kuuluu joukosta.

Ei ole tietoa, mihin tulisi lähteä, kuitenkin kiireesti pois sodan jaloista tästä epätoivon myllerryksestä. Sormia ja varpaita palelee. Taipaleen suunnalla punottaa niin pahaenteisesti. Jono etenee virran mukana hitaasti, liian hitaasti. Vain tähdet taivaalla tuikkivat valoa pimenevässä illassa.

Edelleen sama katkeamaton virta lähtee liikkeelle. Jobonkin lämpimään olkeen päälle lepäämään vähäksi aikaa. Ennen aamun valkenemista olemme jälleen saman virran mukana jonottamassa kylmään, elämälle tarkoitettuun vaunuun, jossa oli olkia lämmikkeenä. Nyt puristaudumme kaikki toistemme läheisyyteen kuin turvaa ja lämpöä hakien.

Vihdoin juna nytkähti hiljaa liikkeelle vetäen raskasta kuormaansa. Lopulta juna pysähtyi Etelä-Pohjanmaalle Tuuriin. Holkonky-

län koululla huomasimme olevamme yhtä suurta perhettä. Oljet olivat vuoteenamme sielläkin luokan lattialla. Pääsimme opettajan korokkeelle, koska sisareni Raili oli pieni vauva.

Sitä joulua odotellessa oli monta aatosta, oli huoli omaisista. Laitettiin kädet ristiin ja pyydettiin korkeimman varjelusta miehille siellä rintamalla, isälle, veljelle, puolisolalle. Aina ei ollut tietoa huomisesta leivästäkään. Toisan lotat yrittivät auttaa ruuan ja vaatteiden hankinnassa. Kuitenkin ymmärsimme pyytää joulurauhaa sydämiimme. Sielläkin uudessa paikassa oli valkoista lunta ja pakkaneen paukkui.

Laatokan lumituiskut ja kirkas tähtitaivas jäivät, mutta pysyvät lähtemättömästi sydämen sopukassa, ei niitä mikään voi sieltä pois viedä.

SUOMA SAARINEN

Jouluaatto salopolulla

Kun kuljen kuutamolla salopolulla on kirkas tähtitaivas ja hiljainen humina kuin jossain ihmemaassa valkoinen luminen maisema, kuuset kahtapuolta luo juhlatunnelmaa. Pysähdyin kuuntelemaan tätä rauhaa ihanaa, vain kuu ja tähdet taivaan ja valkoinen luminen maa, on tällä rauhallista, vaan rajalla soditaan. Oi miten kaipaankaan koti-Karjalaa, oi Herran armollinen, varjele tämä maa.

SUOMA SAARINEN

Jouluhenkäys

Läpi hiljaisen, lumisen maan, käy joulunkelki katsomaan. Onko ihmisellä kaikki hyvin, vai kulkevatko he silmin kyyneiltyinä.

Ei ihminen pysty peittämään aina todellista luonnettaan. Jos toisella jotakin enemmän on, tulee paha oli itsehen.

Poista joulunkelki aatokset nää, saa ihmiset sovussa elämään ja auttamaan apua tarvitsevaa, ja sairaita menemään katsomaan.

Autta ihmistä mielensä puhdistamaan ja seimen lasta muistamaan. Miten pieneen talliin syntyi hän, päälle halvan olkivuotehen.

On parempi elää, kun vähästä antaa, kortensa toisten etehen kantaa. Niin hyvä mieli on hymystä, puhumattakaan sanoista kauniista.

Sen enkeli kuulee ja hymyilee ja Taivaan Isälle kertoilee. Siellä maan päällä kaikki on hyvin, he kulkevat auttaen, hymysuin.

ULLA RUOSTETOJA, o.s. Pitkänen, edesmenneitten Anni ja Janne Pitkäsen nuorin tytär Vpl. Pyhäjärven Vernitsalta.

Samalla toivotamme kaikille Vpl.Pyhäjärvi-lehden lukijoille Hyvää Joulua ja Onnea Vuodelle 2008. ULLA ja JORMA RUOSTETOJA

Kalastusnäyttely museossa sulkeutuu

Tyrvään seudun Museossa tämän vuoden auki ollut Pyhäjärven kalastusta esittelevä pienimuotoinen näyttely on vielä avoina muutaman päivän ajan, sillä näyttely puretaan vuoden vaihteessa. Tammikuun aikana samaan tilaan kootaan Pyhäjärven kunnallishallintoa käsittelevä näyttely. Tämän näyttelyn avajaisista ym. kerromme lisää tammikuun lehdessämme.

Yläkerran vaihtuva näyttelytila antaa meille pyhäjärveläisille lisää seinä- ja lattiatilaa-ala ja näin voimme entistä paremmin kertoa entisestä kotiseudustamme. Kalastusnäyttelystä oli esittely helmi-maaliskuun lehdisä. Tiedustelut Reino Äikiä puh. 040-769 5775

Museon puhelinnumero on 03-52134555

Kuvat Valkeamäki, Kallenkartanon ennen sotia kirjasta Kaunista Vpl.Pyhäjärveä, osa II.

Vas. Kallenkartanossa jatkosodan aikana; vasemmalla Tatin rakennuksia ja oikealla Joron talo; is tumassa vas. Taavetti Tatti sylissä Aune, Anna-Mari Tatti, Aili Tatti, Lempi Rastas ja sotilas tunnustamaton. Keski. Antti Kaasalaisen ja Matti Joron perhettä 1931 Kallenkartanossa; vas. Lauri, Arja sylissä Martti, Irja ja Antti Kaasalainen, Alma ja Matti Joro sekä tunnustamaton. Oik. Kallenkartanossa: Raija ja Reijo Kalmi 1935.

Valkeamäen vaiheilta 1941-42

Suomen armeijan edessä kesällä 1941 evakkoperheissä odotettiin toiveikkaina uutisia kotipaikoilta. Nastolalaisten tykistöporukassa sotinut veljeni Pentti kirjoitti 12.8., että oli marsituaolla järsinyt paketesta löytämiään korppuja Räisälän kirkolla. Näin lähimaille päästyään hän onnistui kohta pistäytyä Kallenkartanossa, missä totesi viljan odottavan korjaajia.

Joron isäntä Matti pääsi kylään jo elokuun aikana alkaen korjuutyöt. Hän sieltä tiedotti tilanteesta myös isälleni, ja meillä alkoi ankara paluuluvan odotus.

Sitähän riitti, sillä viranomaiset pitäsivät matkustuslupien myöntämisestä. Siihen oli omat perusteensa, vaikka toisaalta maan heikon huoltotilanteen kannalta oli kipeä tarve korjata venäläisiltä jäänyt sato talteen. Joro koetti hoputtaa Pyhäjärven kunnanesikunnan viskaaleita ja huhki töitä pelloilla.

Niinkin myöhään kuin 26. päivä syyskuuta Selim-veljeni totesi Matilta saapuneen kirjeen nojalla, että oli toiveita päästä kotipuoleen. "Siellä hän on tehnyt kaikki viljat seipäille asti ja oli vihainen Pyhäjärven ukkoja kohtaan, kun eivät saa viljojaan poikki. Kyllä se on hyvä että sattui pääsemään Joro sinne, tuskin siitä muuten niin hyvin selvä tulisi. Siellä ne tekevät työtä pyhätkin."

Matin rinnalla olivat aherdaneet ainakin Ville Kekki ja Ale Happonen, naisväestä lähtevästi heti ensi päivästä Olga Silvennoinen, ja viimeistään syyskuun aikana muitakin. Käytössä oli myös venäläisiä sotavankeja.

Vasta 12.10. isäni ja Selim pääsivät lähtemään matkaan, äitini ja minä kymmenen päivää myöhemmin junakyydillä Sairalan asemalle ja edelleen autolla Pyhäjärvelle. Sairala oli pitkään Pyhäjärven liikenteellinen henkireikä, kunnes junayhteys Käkisalmeen alkoi toimia.

Kähönsuolaisten vaiheita

Valkeamäen kylän etäisimpään päähän Kähönsuolle tuloluvat olivat vielä tiukemmassa kuin Porissaan. Siellä venäläiset olivat hoidelleet metsän keskellä syrjässä sijainneen Sinkon päärakennuksen olemattomiin, mutta Salosen talo oli – vaikkakin kohennusta kaipaavana – pystyssä. Isäntä Aaretta suuttui herrojen hitaasti. Hän tahtoi saattaa Pyhäjärven esikuntaan tietoon, että luvan saadessaan hän tekisi matkan vaikka omalla hevosskyydillä. Armahtihan se esikunta Aaretta lokakuun lopulla.

Hän oli nyt jonkin aikaa yksinään koko Kähönsuolla kiviääri varmuuden vuoksi seuralaisenaan. Yhtenä yönä hän kiväreineen jähäsi talonsa nurkista epätoivottuja vieraita, kun oli havahtunut kolinaan, jonka oli aiheuttanut tuntemattomasta syystä lattialle pudonnut kova leipä.

Leskiemäntä Matilda Sinkko nuorimman poikansa kanssa pääsi palaamaan noin 6.-7. marraskuuta. He asuivat ensin kotonani Koivukankaalla, sukulaissiamme kun olivat kuten Aaretin. Tämä sai perheensä luokseen kuun puolivälissä, jolloin Sinkot siirtyivät Salosen suojiin. Seuraavana kesänä he asuivat mäen rinteeseen laaditussa maakorsussa talonsa luona.

Kähönsuolaisten sotahistoria olisi kirjoittamisen arvoinen. Matilda asusteli maakorsussa, kaksi vanhinta poikaa oli sodassa, näistä Martti kaukopartiomiehenä. Salosen poika Aulis oli kuten veljeni Pentti talvisodan vapaehtoinen. Hän oli yksi niistä partiomiehistä, jotka vaihtoivat sitouduttuaan osallistuiivat kesällä 1941 ennen sotaa tiedusteluretken Kannakselle. Hyökkäysvaiheessa hän haavoittui ja jäi invalidiksi mutta sanoi vielä vammauduttuaankin olevansa valmis palveluun, jos isänmaa kutsuu. Semmoinen oli Kannaksen miesten

henkinen ryhti.

Korjuutöitä Kallenkartanossa

Porissaan päässeet huhkivat sadonkorjuussa voimainsa takaa. Selim kertoi 18.10. yösjansan olevan Joron radiokamarissa reppu pääanalusena ja kirjoittavansa "täällä kamarissa uunin valkean loisteessa ja kapsäkin päällä." Ukot olivat vallanneet keittiön pöydän. "Tämä on kerta kaikkiaan kämppä elämää. Tännään me tukkusimme Reinikaisen, Tatin ja meidän kaurat sisään. Kaasalaisen ja Skaffarin kaurat on vielä ajamatta." Kun yöllä satoi lunta, porukka vietti sunnuntain levossa kuunnelen lomalle päässeen Kinnusen Eetun sotajuttuja.

Varhainen lumentulo oli elonkorjuulle ikävä yllätys mutta ei estänyt kyntämistä. Kylän pelloilla möry jopa traktori. Käytetyissä oli myös neljä hevosta. Kynnettiin vuoroon eri taloissa aurain kahvoissa Selim, ajomiehenä Lauri Lahti sekä toisena parina Pentti Lahti hevossmiehenä sotavanki. Töiden myötä kylä vähitellen sai entiset asukkaansa isäntien tullessa ensin ja perheiden myöhemmin. Selim totesi 13.11. kuinka "täällä on seurakunta kovasti: Kaasalainen, Rantalainen, Tatti, Äijö emäntineen, Kytönen emäntineen, (Jooseppi) Lahti Pentin ja Laurin kanssa, Silvennoisen Olga ja Sirkka... Skaffari on matkalla tänne ja Pärssiset samoin. Lauantaina (15.11.) lähtevät Tatti, Rantalainen ja Lahti hakemaan perheitään tänne." Haku kesti viikon. Kaasalaisen, Joron perheiden tulo lykkäytyi seuraavan vuoden pääsiäisen tienoille, mutta 9.4. olivat enää Karvisen ja Ryhäsen asumat tyhjillään. Ainakin Karviset ehtivät tuontouktoon. Kalmien tuloa en ole voinut ajoittaa, mutta sitä varmaan lykkäsi vuoden 1942 puolelle se, että isäntä Jalmarin oli armeijassa. Lokakuun 19. tai

20. päivä 1941 hän tapasi Leo-veljeni palatessaan lomalta, jolla ollut hautaamassa Syvärillä kaatuneen veljensä Einon.

Muutoksia rakennuksissa

Kallenkartanon kyläkuva oli pääpiirtein ennallaan, mutta neuvostosysteemi oli hoitanut huushollia jäljittelemättömään venäläiseen tapaan. Joron mälle oli jalaksilla hinattu Skaffarin pihapiiristä aittarakennus tekemään kolhoosille tarpeeksi palvelusta. Se oli täynnä – janoisten mielestä ehkä valitettavasti – tyhjiä kaljapulloja ja oli niin muodoin toiminut votkapuotina. Kenties tämä olikin edistystä entisiin Porissan oloihin, kun lähin Alko oli siihen asti vaikuttanut Käkisalmissa. Tatin luo oli kyläraitin viereen tuotu pieni rakennus ja joron torpasta Ruostesuolle oli lähdetty hinaamaan isompaa rakennusta, mutta matka oli päätynyt vetovaijerien katkaamiseen. Kenties suomalaisten tulo oli häirinyt ideain toteutumista.

Kotonani Koivukankaalla oli merkittäviä muutoksia. Varsin uudesta navetarakennuksesta oli poistettu enimmäkseen sisäseinät ja saatu aikaan melkoinen halli. Se oli täytetty merkillisellä hyvästä höylästä laudasta tehdyillä karsinoilla, joiden pinta-ala oli noin nelimetri, seinien korkeus noin metri ja pohja noin 30 cm lattiasa. Käyttötarkoitus jäi täydelliseksi mysteeriksi, koska eläinten hoito niissä olisi ollut ylen hankalaa eikä kai nyt lastenseimiä voi navettaan panna.

Asuinrakennusta oli merkittävästi paranneltu. Tilava tuppa oli jaettu väliseinällä kahtia ja vuorattu kauttaaltaan sanomalehdillä. Uunin puoleisen osaston lattialle oli sijoitettu amme. Lattiaan ammeen poistoaukon kohdalla oli tehty reikä; mallikelpoinen, nopea ja halpa viemäritakaisu. Aivan erityisesti oli ajateltu asukkaiden muka-

Vas. Erkki ja Olga Silvennoinen, Teuvo Pärssinen, Siiri ja Sirkka Silvennoinen.

vuutta, kun tuvan viereiseen kapeaan kamarin ikkunattoman seinän viereen oli rakennettu kaksi- tai kolmi-istuinen käymälä.

Ulkoseinää ei ollut avattu eikä meille selvinnyt, miten tämä mukavuuksiltaan ajantaitaan olisi toiminut. Kenties paikallisen kolhoosin johtoporras ei vielä ollut ehtinyt käsitellä tämän delikaatin rakennusasiain kaikkia yksityiskohtia, ja oli toteutettu vasta päälminä.

Kylän talojen siivouksessa ja syöpäläisten hävittämisessä oli aikamoinen urakka. Porissaan oli toimessa siivousryhmä, johon kuuluivat ainakin Kerttu Pylvänäinen, Maritta Pitkän Alakylästä, Maritta Lamppu, joka oli veljilleni tuttu jo Taubilan metsänistutustöistä, sekä vierampi neiti Äijö. Selim ylisti heidän hyvää työtänsä ja ahkeruuttaan, kun he Koivukankaalla kuurasivat seinätkin venäläisten tapetoinnin jäljiltä. Lopuksi rakennus tavalliseen tapaan rikutettiin. Palava rikki synnytti mahdollisimman tiiviisti suljettuihin tiloihin sinerättävää kaasua, jonka vinkeä haju säilyi vielä hyvän aikaa polttamisen jälkeenkin. Muistelen koululla kerran keitetyn puuroa jauhoista,

joita olivat jääneet rikki-kylpyyn. Se puuro oli tosi inhan makuista. Useimmat istuivat iltapäivän hieman nälkäisinä.

Venäläisten toimien näkyvimpänä jäänteinä paitsi rakennusten siirtoja olivat rautatien mutkalle vedetyt kiskot, joita kesällä käytiin ihmettelemässä. Ratavarti- ja aallon asunon tienoilla oli raiteilta suistuneen junan jäännöksiä, joista Joron Pekka, minä ja kumppanit kävimme pelastamassa mitä pelastettavissa oli. Jorolle oli venäläisiltä jäänyt räjähtäviä tavaraa: keittiön yläkaappi täyteen käsikranaatteja ja ulkorakennuksen eli kuuriin vihreää tykinruutia. Tästä osa onnistuttiin evakuoimaan ja tuntu jo Pekalle ja minulle paljon hupia. Panimme sitä polkupyörän pumpun holkkiin tai vesijohtoputken pätkään, syytettiin avoimesta päästä ja ihailtiin pitkää ja komeaa liekkiä. Pommeja ei tehty. Käsikranaatit olivat mubineet kaapissa hyvän aikaa Joron perheen seurana ennen kuin ne keksittiin. Armeijan mies nouti ne pois ja oli tuuminut, että taisi ollakin parempi, kun olivat pysyneet piilossa.

ERKKI LEHTINEN

Rakkaamme

AINI VAULANENs. 22.5.1924 Metsäpirtti
k.8.11.2007 Helsinki

Rakkaudella kiittäen ja kaivaten

**Anne, Kari, Tommi ja Jani
Heikki, Christina ja Mikko
veli perheineen
muut sukulaiset ja ystävät***Päätyi pitkä kaari elon,
väsymyt on saanut levon.
Nuku unta rauhaissa.*Siunattu läheisten läsnäollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Meille niin rakas

ARVI KAIKKONENs. 2.6.1918 Vpl. Pyhäjärvi
k. 22.10.2007 KokemäkiKiitollisuudella ja lämmöllä muistaen
Lempi**Jukka ja Leena
Antti ja Satu
Mikko, Jenni ja Lina
muut sukulaiset ja ystävät***Ajan parhaan
Hyvä Paimen ties,
pääsi kotiin
väsymyt matkamies.*Rakkaamme on siunattu Kokemällä 9.11.2007.
Lämmin kiitos osanotosta suruumme.**Kirkonsanoma****Kirkasta ja
himmeää valoa**

Elettiin joulunalusajaksi. Oli kulunut runsasvuosi sodan loppumisesta ja toinen rauhanajan joulu oli ovella. Tuona syksynä kotikylääni vedettiin sähkölinjat ja saatiin koteihin sähkövalo. Myös kotiseurakunnan kirkko sai sähköt. Vanhat kynttilälaineet kirkonseiniltä poistettiin ja uudet sähkökynttiläkiöt kiinnitettiin niiden tilalle. Isäni osallistui tuohon työhön ja minä olin pikkupoikana innokkaasti avustamassa. Minun tehtäväni oli kerätä vanhojen kynttilälaineiden pohjalle vuosikymmenien aikana valunut steariini talteen. Kynttiläkiöt puhdistettiin ja taltioitiin. Me kynttiläkköjen puhdistajat saimme pitää steariini.

Kotona isa teki vanhasta polkupyörän pumpusta kynttilämuotin. Sulatimme vanhat steariinit ja valoimme niistä komeita pöytäkynttilöitä, kruunukynttilöiksi niitä kai voisi kutsua. Kirkon vanhat kynttilät tulivat vielä kerran käyttöön. Nyt ne valaisivat kotimme joulunviettoa. Uusia kynttilöitä oli pula-aikana kovin vaikea saada. Nyt nämä itse tehdyt valaisivat kotimme joulunviettoa. Muistan vieläkin sen kunnioituksen, joilla noita kynttilöitä poltimme. Olimme kuin kirkossa.

Mutta jouluaamuna kirkossa oli kirkkautta, jota siellä ei ennen oltu nähty. Sotavuosien pimennetyt ikkunat olivat nyt vain muisto. Uudet sähkökruunut ja kynttilät säteilivät valoa, joka sai loistaa myös losy nyt pimennämättömistä ikkunoista. Jouluevankeliumin sana, ”valo loistaa pimeässä”, oli aistein koettavissamme. Kirkon ympärillä vallitsi vielä varhaisen aamuhetken pimeys, mutta sisällä kirkossa me ihastelimme ennen kokematonta joulun valoa. Kun veisasimme: ”sä valos’ loistaa meille suo”, saimme jo pyyntöömme vastauksen uusilta kynttilöiltä ja kristallikruunuilta.

Yhden kynttilän valo on vaatimaton mutta harras. ”Oikeassa” kynttilässä palaa tuli. Tuli on elävä, siksi puhumme myös elävistä kynttilöistä. Lumoudumme katsomaan kynttilän elävää ja liikkuvaa liekkiä. Tunneimme kynttilän hennon lämmön. Tarvitsemme suurta valoa, kirkkautta, mutta myös vaatimatonta, lempeää ja harrasta tuiketta.

Joulun suuri valo on edessämme. Joulun pienet maalliset valot kertovat joka vuosi meille sen, mitä evankelista Johanneksen jouluevankeliumi sanoo näin: ”Todellinen valo, joka valaisee jokaisen ihmisen, oli tulossa maailmaan... Me saimme katsella hänen kirkkauttaan.” Pienet jouluvalomme valaisevat meitä ulkopuoleltamme. Joulun suuri valo, Jeesus Kristus, valaisee sydämemme, sielumme ja mielemme. Sitähän joululta viime kädessä odotamme.

PERTTI LUUMI

Kummitätini ja serkkuni Alisa Karilaisen muistolle

Alisa oli lähisukumme viimeinen Karjalassa syntynyt edustaja. Lapsuutensa hän vietti suuren perheen nuorimpana jäsenenä. Perheeseen kuuluivat Varpu-äiti (Vappu), isovanhemmat Maria (os. Virolainen) ja Juho Tomperi sekä kolme tättä ja neljä enoa. Enoista nuorin Veikko oli vain runsaan vuoden Alisaa vanhempi, joten hän oli ikään kuin isovelji Alisalle. Tämä näkyi mukavalla tavalla heidän keskinäisissä suhteissaan vielä vanhuusiässäkin.

Alisa kävi nuorena neitosenä Viipurin konttoriopiston, jonka jälkeen hän palasi töihin Pyhäjärven Osuuskauppaan. Samalla paikkakunnalla sijaitsivat myös Mikko Karilaisen Pyhäjärven Kauppa Oy:n myymälät, joista toisessa oli myyjänä kauppiaan poika Erkki. Hänestä tuli myöhemmin Alisan puoliso.

Sota katkaisi kaupankäynnin ja nuorten seurustelun. Erkki joutui rintamalle taistelutehtäviin ja Alisa palveli rintamalotana. Kesällä 1944 Alisa oli saanut esimieheltään luvan käydä talvisodan alla poltussa ja väliuuden aikana osittain uudelleen rakennetussa kotitalossa. Hän kertoi istuneensa ja itkeneensä koko kesäisen yön Jukkalan rantakoivun alla. Alisa oli viimeinen, joka jätti kotitalon, muut olivat läheneet evakkoon jo aiemmin.

Sota ei kuitenkaan lopettanut nuorten seurustelua eikä kauppiaan uraa. Alisa ja Erkki vihittiin avioliittoon Keuruun kirkossa 1945. Paikalla olleet muistavat vieläkin, kuinka erikoisen kauniisti kirkko oli koristeltu.

Erkki aloitti Osuuskaupan varastonhoitajana Sul-kavalla heti sodan jälkeen. Sieltä Alisa ja Erkki siirtyivät kauppiaksi Ähtärin Inhaan. Molemmilla yrittäjyys oli verissä ja halu oman kaupan perustamisen suu-

ri. Etsiskellessään jälleen kerran sopivaa kauppapaikkaa he tulivat laivalla Lappeenrantaan, tuolloin elettiin vuotta 1949. Katsellessaan sen satamassa kesäistä auringonnousua, he päättivät, että tämä tulee olemaan heidän kotikaupunkinsa ja tänne he kaupan perustavat. Tuskinpa Alisa tuolloin arvasi, että hän tulisi katselemaan samaa satamaa omasta ikkunastaan viimeiset 35 elinvuottaan.

Vuonna 1920 perustettu Pyhäjärven Kauppa Oy aloitti tekstiilien myynnin Viljelystalossa vuonna 1950. Kangaskauppa avattiin myöhemmin Saimaanlinnassa. Maalaispojan silmin Erkin tekstiilikauppa näytti perinteiseltä kaupalta, kun taas Alisan kangaskauppa vaikutti tosi hienolta ja modernilta. Mutta siihen olikin haettu mallia Pariisista saakka.

1950-luvulta mieleeni ovat kummitatni Alisasta ja Erkin jääneet joulupaketit. Joulun lähestyessä odotettiin innolla, milloin ilmoitus perinteisestä Lappeenrannan paketista saapuu. Kun se tuli, oli lapsen Joulun pelastettu. Tiesi, että tänäkin Jouluna saa jotain sellaista, mihin kotona ei ollut varaa. Samanlaisia muistoja on varmaan myös muillakin sukulaislapsilla.

Muistamme myös, kuinka Multialla odoteltiin ”Lappeenrantalaisia” kesäloma-reissuille sekä Joulun ja Pääsiäisvierailuille. Silloin koko suku kokoontui isoäidin sekä Eino ja Veikko Tomperin kotiin Tarhapään Vähämäkeen. Lapsilla, joita paikalla saattoi olla parikymmentäkin, oli hauskaa keskenään, ja hyvin näyttivät myös aikuiset toistensa seurassa viihtyneen.

Karilaiset luopuivat kauppaluokkeista ennen Erkin vuonna 1977 tapahtunutta kuolemaa.

Kesällä 1992 Alisa kutsui karjalaista syntyperää olevia kummilapsuensa yhteiselle Karjalan matkalle. Se

oli perinneteko vailla vertaansa. Parempaa opasta ei matkalle olisi voinut saada. Tutustuttiin Viipurin historiallisiin nähtävyyksiin. Pysähdyttiin Kiviniemessä, missä oli sijainnut varuskunta ja missä nuorisolla oli ollut tapana käydä tansseissa. Mitä lähemmäksi Jaaman kotikylää saavuuttiin, sitä elävämmäksi opastus muuttui.

Kuinka hyvin hän muistikaan kuka missäkin oli asunut ja mitä kukin oli tehnyt. Tutkittiin koitalon rauniot ja rannat ja tutustuttiin talon nykyisiin kesäasukaisiin. Tietenkin uitiin Pyhäjärven ja käytiin Taubilan kuulussa kartanossa. Osuuskauppa ja Karilaisen kauppatalo tutkittiin kellareita myöten - mahtoivat siinä paikalliset asukkaat ihmetellä. Katsottiin myös kirkon rauniot ja pääpiirteinen paikka, jossa isoisä Juho Tomperi on haudattu. Välillä perhedyttiin sotahistoriaan Alisan hyvän ystävän Bruno Tiaisen kertossa omakohtaisia kokemuksiaan kesän 1944 taistelutapahtumista. Aika vain olisi saanut olla huomattavasti enemmän.

Myös Alisalle matka oli merkittävä. Hän tunsi painolastin pudonneen sydämetään päästyään vielä kerran näkemään lapsuutensa ja nuoruutensa maisemat sekä kotitalon, jonka 48 vuotta aikaisemmin oli jättänyt. Vaikka muistot olivatkin kultaiset, ei hän Karjalaan enää kaivannut, Lappeenrannassa oli hänen kotinsa.

Me serkkumme olemme myöhemmin tehneet samaisen perinnematkan omien lastemme kanssa, opastus vain oli paljon vaatimattomampaa.

Jokainen meistä läheisistä näki, kuinka syvästi kymmenkunta vuotta sitten tapahtunut vakava sairastuminen ja etenkin sen seuraukset Alisaa vaikuttivat. ”Voi kun Luoja tulisi ja ottais’ pois”, kuulimme hänen usein sanovan. Sairau-

destaan ja heikkenevästä kunnostaan huolimatta Alisa suhtautui nöyrästi ja tyyneesti jokaiseen uuteen päivään. Ehtipä hän vielä iloita lapsenlapsenlapsistaan-kin.

Yrittäjällä ei juuri ole aikaa harrastuksille. Alisa kuitenkin ehti harrastaa käsitöitä, joista ompelu, kutominen ja virkkaaminen olivat mieluisimpia. Myöhemmin harrastukset laajenivat mökkeilyyn ja matkailuun.

Alisa, Erkki ja Leena-tytär muodostivat onnellisen ja tasapainoisen perheen, jossa kunnioitettiin kristillisiä ja isänmaallisia arvoja. Me muistamme Alisan iloisen ja huumorintajuisena ihmisenä, tyyppillisinä Karjalan lapsena. Mutta toisaalta hän oli myös vaativa ja tiukka. Se mitä oli sovittu, se tuli myös pitää. Kukaan tuli olla aina tip-top-kunnossa.

Olemme saattaneet sukumme vanhimman hänen viimeiselle matkalleen. Olkaamme onnellisia siitä matkasta, jonka saimme hänen kanssaan yhdessä taivaltaa ja niistä hetkistä, jotka hänen kanssaan saimme viettää. Olkaamme onnellisia myös siitä, että Alisa on saanut toivomansa lepopaikan äitinsä ja puolisonsa vierellä.

Me tiedämme, että Alisa oli valmistautunut täysysmatkalleen poikkeuksellisen hyvin. Hän kuunteli aamuhartauden ja sunnuntain Jumalanpalveluksen aina eikä iltarukousohnutunut häneltä koskaan.

”On onnellista kuunnella kutsua Luojan ja nukkua pois, kun jo nuppu on.”

Alisa Karilainen os. Tomperi syntyi 5.5.1922 Pyhäjärven VPL ja kuoli 27.11.2007 Lappeenrannassa, jossa siunattiin haudan lepoon 8.12.2007.

Kirjoitus on lyhennelmä KYÖSTI TOMPERIN muistoilaisuudessa pitämästä puheesta

**Eversti Pentti Robert
Lehtosen muistolle**

Pentti Lehtonen syntyi 02.10.1922 Vpl Pyhäjärven Taubilassa ja nukkui pois 22.11.2007 Lahdessa. Pentin isoisä Johan Robert Lehtonen oli Vapaussodan jälkeen Taubilan pehtoorina ja Pentin isä, Väinö Robert toimi Karl Fazerin kutsamana tilanhoitajana 1920-luvun alkuvuodet. Perhe muutti Pyhäjärveltä vuonna 1925. Isovanhemmat jäivät kuitenkin Pyhäjärvelle vuoteen 1930, johon saakka myös Pentti vietti kesänsä mummolassa.

Miehuusikänsä Pentti Robert palveli isänmaataan sotilaana. Hän kävi Kadettikoulun vuosina 1942-1943. Sodan jälkeen hän palveli mm. Lahdessa, Hämeenlinnassa ja Helsingissä. Reserviupseerikoulun johtajana hän oli vuodet 1971-1975 ja jäi reserviin Pohjois-Suomen sotilaslää-

nen esikuntapäällikön tehtävästä vuonna 1977.

Penttin eläkepäivien harrastuksiin kuuluivat erityisesti veteraanityö ja sukututkimus yhdessä vaimonsa Annelin kanssa. Pentille jäi isänsä kuoleman jälkeen merkittävä valokuvakokoelma, josta Taubilan kuvat muodostivat suuren osan. Niinpä hän intoutui tutki- maan synnyinseutunsa historiaa ja kirjoitti 1990-luvulla useita artikkeleita Taubilasta mm. Sukuviestiin. Vuonna 2000 ilmestyi sitten Vpl Pyhäjärvi-säätiön kustantamana ”TAUBILAN HOVI, Kartano Vpl Pyhäjärven, Pentti R Lehtonen”. Siinä hän mielelläni kerrotaan tavalla kertonut kartanon historiaa sekä kuvaa 1920-luvun elämää Taubilassa kuvien, kuvatekstein ja kartoin. Tuo 50-sivuinen historiikki myytiin loppuun varsin pian.

Merkkipäiviä

Hilja Karrela os. Tihveräinen täytti 95 vuotta Vampulassa 2.11.2007.

Hilja on syntynyt Käksälässä mutta solmi aikoinaan avioliiton pyhäjärveläisen Niilo Karrelan kanssa. Vampulassa he viljelivät myöskin maatilansa aina vuoteen 1974 saakka, jolloin tilanpito luovutettiin pojan Lauri Karrelan hoitoon. Perheeseen syntyivät kaksi tyttäreltä ja poika. Lapsenlapsia on Hiljalla 4 ja lastenlastenlapsia 3. Leskeksi Hilja jäi v. 1994. Nyt viimeiset vuodet ovat kuluneet rattaissa Vampulan palvelutalo Annalassa.

Hilja lähettää tämän 95-vuotispäivänään otetun kuvansa myötä terveiset ja Hyvän Joulun toivotukset kaikille sukulaisille ja tutuille aivan erikoisesti Juhani ja Veikko Kailaston perheille.

Nuijan varresta

Vapaa-aikana metsätöitä tehdessäni ajatukseni laukkaavat vuoroin menneessä, nykyisyydessä ja tulevassa.

Metsänhoidolla pyritään turvaamaan metsän jatkuva kasvu ja uudistuminen. Taimet tarvitsevat aluksi suojaa kasvaakseen, mutta isot tukkipuut eivät saa niitä liiaksi varjostaa. Sopiva määrä erilaisia puuta on tavoite, johon päästään harmitulla ja suunnitelmallisella sekä pitkäjänteisellä työllä. Siinä on jotakin samaa kuin ihmiskunnan erilaisissa vaiheissa.

Suomen itsenäisyyden 90 juhluvoden merkeissä olen poiminut tähän kirjoitukseni Pekka Simojoen kiitosvirren isänmaalle, jonka

sanat ja sävel koskettavat meitä kaikkia suomalaisia. Samalla haluan toivottaa kaikille lehtemme lukijoille hyvää Joulunaikaa ja menestystä vuodelle 2008.

Kiitos Jumalamme, kun annoit kauniin maan, annoit jylhät metsät, loit vedet virtaamaan. Kiitos siukkaasta työstä isien, kiitos isänmaasta ja kohta-

loista sen.

Sovinnossa meidän suomaata rakentaa, että jokaiselle se kodin tarjoaa. Kädestäsi maamme siunauksen saa, ohjaa esivaltaa ja viisautta ja.

Herra, Pyhän Hengen suo kodit rakentaa, saavu perheisiimme ja rauhan mieltä jaa. Auta Herra, että meistä jokainen oman paikansa löytää, käy työhön iloitellen.

Rukoilemme rauhaa myös koko maailmaan, että kaikki kansat pian saavat isänmaansa. Sinä, Herra, saat mielet avartaa, että ymmärrämme: on yhtä koko maailma.

YRJÖ S. KAASALAINEN
Hallituksen puheenjohtaja

Everstiluutnantti **Seth J. Wahl** täyttää 80 vuotta 8.1.2008 Vantaan Tikkurilassa. Seth on Vpl.Pyhäjärven seurakunnan entisen kappalaisen, edesmenneen Sem J. Wahl'n poika.

Tarkennus. Viime lehdessä Aili ja Antti Ijaksen lapsiluvut puuttui tytär Riitta. Helvi Ijaksen syntymäpaikka on Sysmä.

Aune Lähtenmäki os. Tatti täytti 70 vuotta 3.12. Säkylässä. Aune on syntynyt Vpl. Pyhäjärven Kalenkartanossa.

Suomalaisen elokuvan tietovisa

Kari Uusitalo on kirjoittanut mielenkiintoisen tietovisakirjan suomalaisen elokuvan maailmasta. Tarkoituksenaan kirjoitetun kirjan 257 sivulta löytyy aihealueittain laaditut kysymykset ja aina viereiseltä sivulta vastaukset. Kirja on loistava tietolähde suomalaisen elokuvan pariin. Kirjaa voi käyttää hyväksi paitsi valmiiden tietokilpailukysymysten esittämiseen myös oman tietämyksen lisäämiseen.

Montako elokuvaa Edvin Laine ohjasi? Vastaus löytyy kirjan sivulta 52 eli kaikkiaan 39.

Anneli ja Pentti Lehtonen Taubilan puistossa 1998.

Veteraanityö oli Pentin sydäntä lähellä. Siihen hän osallistui Lahden seudulla viimeisiin elinviikkoihinsa saakka. Viime maaliskuussa hän järjesti veteraanipäivän yli 200 henkilöä kättäntäneelle veteraanijoukolle Lahden seurakunnan kurssikeskuksessa. Hänen esityksensä aiheenaan oli ”VPL PYHÄJÄRVEN KIRKONKELLOJOT JA

PIISKAPETÄJÄ”. Allekirjoittaneen hän oli pyytänyt esittämään MUISTOJEN JÄRVI -filmin sekä kertomaan meidän pyhäjärveläisten ja laajemminkin karjalaisen järjestötoiminnasta.

Tunsin Pentti Robertin noin neljän vuosikymmenen ajan. Miellyttävämpää esimiestä, palvelustoveria ja ystävää ei voi toivoa. Oli

ihailtavaa katsoa hänen rauhallisuuttaan ja aikaansaapaa intoaan kun tapasimme joko veteraani- tai pyhäjärveläisasioiden merkeissä.

Minulla oli tilaisuus vuonna 1998 olla Lehtosen pariskunnan mukana Taubilan kartanon alueella. Olin aikaisemmin käynyt siellä muutaman kerran mutta tämä käynti oli ainutlaatuinen. Pentin omista tuntemuksista hän kertoo Taubila - kirjassa: ”Vierailu pitäjäjublien aikana Pyhäjärvellä ja käynti vaimoni Annelin kanssa syntymäsihtiläni ensi kertaa sieltä aikoinaan lähdettyäni oli todellinen elämys. Tiesin alkuperäisestä Taubilasta mitä vanhempani ja kuvat olivat kertoneet, tiesin myös Taubilan tuhon. Pettymyksiä ei siis voinut tulla, voimakkaita elämyksiä sitä enemmän.”

Rehdiille veteraaneille kunniata tehdä ja ystävydestä kiittäen

ANTERO PÄRSSINEN

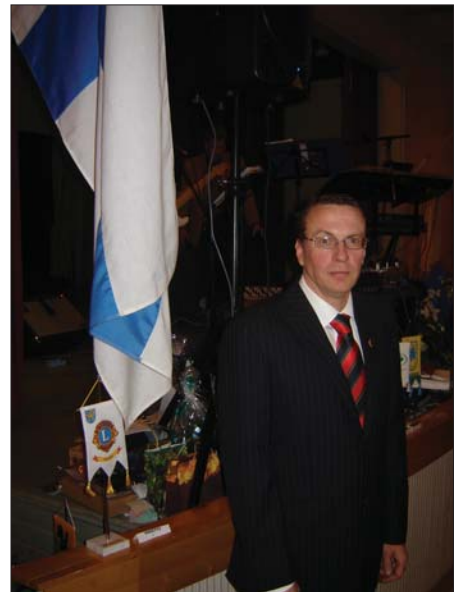
Markku Pärssinen 50 vuotta

Kiikassa 50 vuotta sitten eli tarkalleen sanottuna 6.12. syntyi Irja ja Erkki Pärssisen perheeseen Markku-poika. Sisarusarjan muut lapset olivat tyttäriä.

Jo pienestä pitäen Markku Pärssinen tottui maaseudun elämänmenoon. Hän kirjoitti ylioppilaaksi Äetsän lukiossa 1976 ja valmistui agronomiksi Helsingin Yliopistosta v. 1983. Heti valmistumisensa jälkeen Pärssinen on toiminut tuottajajärjestöissä edunvalvontatehtävissä ensin Helsingissä seitsemän vuoden ajan ja sitten Porissa vuodesta 1991 lähtien, jossa hän toimii MTK:n Satakunnan piirin toiminnanjohtajana. Vuodesta 1995 lähtien Markku on yhdessä vaimonsa Eilan ja poikiensa Juhon ja Sampon kanssa viljellyt Kallioniemen tilaa, joka on ollut hänen vanhempensa tila ja siis Markun kotitila.

Markku Pärssinen on mukana myös politiikassa. Hän kuuluu tällä hetkellä Äetsän valtuustoon ja mukana myös useissa lautakunnissa. Edellisessä eduskuntavaaleissa hän oli keskustapuolteen ehdokkaana Pirkanmaalta, mutta viimeksi pidetyissä vaaleissa ei Markku lähtenyt ehdokkaaksi. Valtakunnan tason politiikan huipulle Markku pääsi mukaan edellisen hallituksen loppuvaiheissa, sillä maatalousministeri Juha Korkeaoja kutsui hänet erityisavustajakseen 1.3.2007 aina oman ministerikauden loppuun saakka.

Nyt ovat maatalouden tukiongelmien suomalaisen maanviljelijän ammatin pulmana. Juuri päätettyä 141-tukea Markku Pärssinen on luonnollisesti paheksunut, mutta toteaa suurimman huolen aiheen olevan sopimuskauden loppussa. Sopimuskausi on nyt tavannomaista pidempi ja ongelmat kasautuvat loppukauteen. Pärssinen mukaan sopimus on itseänyt puolittien ja useita asioita on edelleen auki. 141-tuki kosket-

taa Satakuntaa hyvin suuressa määrin. Täällä on nimittäin sianlihan- ja broilertuotannolla varsin merkittävä osuus. Tietysti tukipäätös koskettaa myös muita kotieläintiloja ja erikoiskasvien viljelyä.

Kotikuntaansa Äetsää Markku kehuu. Se on hyvin pystynyt antamaan ne palvelut, mitä varten se aikoinaan on perustettu. Uuden suurkunnan Sastamalan syntymisen Markku Pärssinen näkee kuitenkin hyvänä tulevaisuuden ratkaisuna. Suuressa kaupungissa myös Äetsän asioita pystytään jatkossa päättämään paremmin.

Paljon aikaa ja voimaa vaativan leipätyön ohella pitää osata myös rentoutua. Perheen parissa oman kotitilan viljely antaa runsaasti töitä. Hän harrastaa hiihtoa ja muuta urheilua. Hän luukee paljon ja myös metsästyksen oiva harrastus. Pärssinen onkin toiminut mm. Kiikan Metsästysseuran puheenjohtajana jo 15 vuoden ajan.

Markku omaa hillittain edesmenneen isän Erkin

puolelta karjalaiset ja pyhäjärveläiset sukujouret. Suku on kotoisin Pyhäjärven Alakylästä ja Kahvenitsasta. Useita kertoja on Markku ehtinyt vierailulla isänsä syntymäseuduilla. Karjalaiseen järjestötoimintaan hän osallistuu Äetsän Karjalaisen riveissä ja uusi ura on juuri alkanut Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallinnossa.

Markku Pärssinen ei lähtenyt merkkipäivänään matkoille. Merkkipäivää juhlistettiin jopa kahtena eri päivänä. 5.12. oli vastaanotto Porissa eri sidosryhmille ja siellä oleville ystäville. Lauanainta 8.12 oli sitten sukulaisten ja ystävien vuoro kokoontua Kiikan Nuorisoseuran talolle, jossa merkkipäivää vietettiin suuren ystäväjoukon keskellä. Puheiden pito oli rajoitettu mahdollisimman vähäin, mutta perheen ja sisarusten perheiden toimesta oli varsin mielenkiintoista ohjelmaa järjestetty juhlahansan ja päivän-sankarin hauskuuttamiseksi.

REINO ÄIKIÄ

Teologi taitaa piirakoiden ja paistien teon

Piirakkapulikka ja soppakauha pysyvät hyvästi teologian tohtori **Juhani Forsbergin** käsissä. Parhaimmillaan hän saattaa paistaa parisataa piirakkaa päivässä. Työelämässä ollessaan hän tapasi ottaa joulun alle vapaapäiviä, että sai valmistella pöydän antimia.

Mistä miehelle syntyy kiinnostus ruoanlaittoon ja leipomiseen?

– Kiinnostus ruoanlaittoon alkoi olosuhteiden pakosta. Kun isä jäi sotatantereelle, meidän perheessä piti isosiskojen oppia ja jaksaa tehdä miesten työt, veljeni Yrjön ja minun piti oppia jollakin tavalla laittamaan tarpeen tulen ruokaa. Muistan, kuinka kerran tullessani nälkäisenä koulusta, eikä komerossa ollut ruokaa, menin kanalaan, otin orrelta munimattoman näköisen kanan, löin kaulan poikki, nyljin ja panin pataan. Parin tunnin päästä nälkä oli voitettu.

– Rupesin vähitellen pitämään ruoanlaitosta. Olin jo keskikoululuokilla mennyt mieluummin tyttöjen seuraan kotilousta eli ”koksaa” oppimaan kuin kemian työtunneille, mutta en päässyt.

– Sittemmin avioituin naisen kanssa, joka ei pitänyt lainkaan ruoanlaitosta, mutta kylläkin esimerkiksi ikkunoiden pesemisestä. Siinä ratkesi meidän perheen kotitöiden jako – olen kokannut perheessämme jo 43 vuotta, ja pidän siitä edelleen, Forsberg vakuuttaa.

Kaikkia ei opi keittokirjoista

Hän leipoo kannakselaisperinteen piiraita, ryynipiiraita, perunapiiraita eli potaattakarkaroita ja pannulla paistettavia umpikuorisia ”keitinpiiraita”.

– Aikomukseni on vielä opetella vatruskoiden leipominen, ja sitä varten aion mennä karjalaisen mestarikokin **Aira Viitanien** kursseille. Uskon että hä-

neltä oppii sellaisetkin neidot, joita ei keittokirjoissa ole.

– Nuorempana tietysti seurailin äidin piirakanleivontaa sivusta ja joskus vähän autoinkin häntä siinä, mutta varsinaisesti opettelini itsenäisen piiraanteon vasta aikuisiällä. Oppimisvaiheessa katselin tarkkaan, miten äidin kädet toimivat, ja kyselin häneltä kaikenlaista, mitä ilman muuta ei opi keittokirjoista.

Millainen piirakanleipomispäivän urakka on, paljonko yhdellä kertaa piirakoita jaksat tehdä?

– Jo työelämässä ollessani otin aina ylityövapaita joulun alle ja leivoin pari päivää aamusta iltaan. Nyt eläkkeellä leivon muulloinkin, mutta yleensä leivontapäiväni on pitkä eikä siihen juuri taukoja mahdu. En ole ihan niin nopea kuin monet karjalaisnaiset ovat. Joskus olen leiponut kaksisataa piirakkaa päivässä, mutta silloin siinä menee kellon ympäri. Usein leivon vähän vähemmän, esimerkiksi niin, että teen sata ryynipiirakkaa yhtenä ja saman verran potaattakarkaroita toisena päivänä, kertoo Forsberg.

– Leivon kotitarpeiksi, mutta lisäksi omien lasteni perhejuhliin, sisarelleni Seijalle ja veljelleni Yrjölle joulupiiraita – toinen sisko Eila leipoo itse. Joulun ja pääsiäistervehdykseksi leivon muutamille hyvälle tuttaville, joskus myyjäisiin ja niin edelleen.

Piiraiden leivontaurakassa mies häiritsee yksinään – ja pyrkii myös siivoamaan jälkensä itse.

– Vaimoni Silja syö kyllä mielellään piiraitani, mutta hän sanoo, ettei hänen kärsivällisyytensä riittäisi moiseen hommaan; se riittää kyllä moneen muuhun työhön, johon ei ehkä minun kärsivällisyyteni riittäisi. Pyrin siivoamaan jälkeni, ainakin pahimmat, mutta kun vaimoni on siivoushommissa lähes täydelliseen pyrkijä, niin kyllä hän

Juhani Forsbergin rakas harrastus on ruoanlaitto. Kuvassa pitokokki jakamassa aterioita Huopalahden seurakunnan miestenpiiriin järjestämällä lähetykselläänä.

vielä ”naalii” nurkat, usein kyllä hän tarjoutuu siivoamaan jo viimeisen pellillisen paistuttua.

Omia reseptejä syntyy kokeilemalla

Vaikka Forsberg on innokas ruoanlaittaja, keittokirjoja hän ei keräile.

– Minulla on muutamia peruskeittokirjoja ja pari erikoisteosta, mutta en keräile keittokirjoja niin paljon kuin monet muut harrastajat. Sen sijaan kokei-

len ja kehitellen omia reseptejä. Usein ihmettelen, että jotkut reseptit jäävät päähän kertalukemalla, hän myhäilee.

Television kokkiohjelmia hän katsoo, jos sattuu television ääreen oikeaan aikaan.

– Pidän aikanaan kovasti Vanamon ja Kolmosen ohjelmista.

Piiraanleivonnan lisäksi Juhani Forsberg on yrittänyt pitää äidiltään oppimansa karjalaisen ruoka-

perinteen elävänä.

– Uunissa pitkään haudutetut laattakoruoat ovat suosikkejani. Saksassa opiskellessani opin eräältä italialaiselta tutkijaystävältäni, miten bolognalainen spaghettikasike tehdään oikein. Se ei totisesti ole mitään möykkyistä jauhelihakastiketta eikä mitään pikaruokaa. Se on myös lastenlasteni suosikki.

– Kun työelämässä tein pitempiä matkoja kiinalaiseen maailmaan, miellyn

myös aitoon kiinalaiseen ruokaan. Kyllä tuhdit saksalaiset perusruoatkin ovat herkullisia, kuten esimerkiksi Eisbein eli keitetty porsaans potka tai Grillhaxe eli keitetty ja grillattu sian polvi.

Onko jotain, mitä et saa syödä?

– Olen syönyt ongelmitta kaikkea, mitä maailmalla on tullut eteeni. Yksi poikkeus tosin on: Kauko-Idässä tarjottu durian-hedelmä, melkein jalkapallon kokoinen piikkinen pallo, jonka valkea sisus on monen aasialaisen herkkua, mutta yhtä monet sikäläisetkään eivät kestä sen hajua. Se tuoksuu ja haisee samalla kertaa makealta ja oksennukselta. Monin paikoin duriania ei saa kuljettaa yleisissä kulkuneuvoissa. Kiinassa en ole syönyt koiraa enkä käärmeitä. Hampurilaispaikkoihin en astu jallanikaan.

Teologian tohtori tekee eläkkeelläkin entistä ammattityötään: kirjoittaa teologisia artikkeleita ja kirjoja, tarvittaessa saarnaa, kastaa, vihkiä ja hautaa.

– En enää tarvitse mitään työn ”vastapainoa”, mutta kokkailu on toisella tavalla viihdyttävää ja pal-kitsevää hommaa. Iltoitsen siitä, jos keitokseni maistuvat mullekin.

Miehillekin keittotaidot tarpeen

Kokkailun harrastaja kannustaa muitakin miehiä lajin pariin.

– Perustaidot pitää opetella ja se vaatii hieman kärsivällisyyttä. Mutta se kannattaa. Kun ne on opittu, keittiöpuuhat ovat hauskoja. Joskus ne ovat miehille tosi tarpeeseen. Olen tavannut leskeksi jääneitä miehiä, joille vaimo on aina tuonut ruuat valmiina eteen. Yksin jäätyä on keittiöavuttomuudesta tullut iso ongelma.

Hän muistuttaa myös siitä, että yhteiset ateriat ovat lähes kaikissa kulttuureissa olleet elämän tärkeitä het-

”Karjalanpaisti takaisin”

Helsingin Huopalahden seurakunnassa järjestettiin Tuomiosunnuntaina 25.11.2007 seurakuntalounas, jolle oli houkutteltu väkeä otsikolla ”Karjalanpaisti takaisin”. Lounaan valmisti seurakunnan miestenpiiri.

– Otsikon ajatus ja syy oli siinä, että suomalaisista ravitsemusliikkeissä tarjotaan karjalanpaistia sellaisessa muodossa, että se ei mitenkään vastaa sitä ruokalajia, jota me karjalaiset nautimme entisellä kotiseudullamme ja sen jälkeen myös evakos-

sa. Karjalanpaistina tarjotaan nykyisin lähes aina liian pieneksi silputtua rasvontonta ja luontonta lihaa vetisessä liemessä, huomauttaa Juhani Forsberg.

Huopalahden seurakuntalounaan karjalanpaistin raaka-aineina oli viljasikaa nahkoineen, luineen ja läskineen 50 prosenttia, nautaan lapaa luineen 25 prosenttia ja luista patalamasta 25 prosenttia, mausteena merisuolaa, mausteippuria ja puolikkaiksi lohkoittuja sipuleita, nesteenä vettä.

– Paistia pidettiin ensin

hieman korkeammassa lämpötilassa ja vähemmässä nesteessä jonkin aikaa, niin että päällimmäiset sianlihapatat vähän ruskutuivat. Sitten nestettä lisättiin ja paistosta haudutettiin miedossa lämmössä 4-5 tuntia.

Huopalahden kirkon seurakuntasaliin ja sen eteisiin mahtuu aterioimaan noin 80 henkeä, mutta lisäpöytien avulla sisälle pääsivät kaikki halukkaat, joita oli noin 100. Aterian lisukkeina tarjottiin keitettyjä perunoita ja lantukuutioita, porkkanaraastetta sekä pu-

najuuri-omenaraastetta.

Pitokokki Juhani Forsberg oli leiponut 250 ohra-riisipiirasta, potaattakarkaraa ja sulhaspiirasta. Piiraita oli leivottu vastajauhetusta luomuruuista tehtyyn taikinaan.

Jälkiruuksi marjakiisseliä ja kahvia. Menekki oli hyvä, vähän porkkanaraastetta jäi yli.

– Tunnelma oli korkealla ja tuottona oli yli 1000 euroa seurakunnan nimikko-lähetin työn tukemiseen. Karjalaa ei ole saatu takaisin, mutta aito karjalanpaisti tuli, ja voimalla.

Perinteisessä karjalanpaistissa pitää olla tuhdit ainekset - ei mitään vetistä velliä.

Piirakoiden leipomisen parissa saattaa vierähtää koko päivä.

kiä ja kohokohtia.

– Nykyinen pikaruokakulttuuri uhkaa tuhota senkin vähän yhteisöllisyyttä, mitä ruokapöydissämme on vielä jäljellä. Tämä kannattaisi todella ottaa perheissä varsin varhain hyvin vakavasti. Yhdessä aterioiminen on koko elämän hyvinvoinnin yksi avain. Eikä tällöin ole kyse mistään gourmet-kikkailusta, vaan ennen muuta yksinkertaisen yhteisen arkiaterioinnin arvostamisesta, hän painottaa.

Piirakoiden ohella kalat kuuluvat pappisperheen joulupöytäan.

– Kun vaimonikin on

pappi, suuri osa joulunvietostamme kului vielä työelämässä ollessamme jumalanpalveluksissa; se oli samalla kertaa työtä ja suurta juhlaa. Nyt menemme jumalanpalveluksiin riviseurakuntalaisina. Aterioilla pyrimme olemaan lasten perheiden tai muiden sukulaisten parissa. Perinteisesti olen piiraiden lisäksi satsannut aika paljon joulukaloihin. Saatan valmistaa jouluksi esimerkiksi sikkakaa viidellä, kuudella tavalla. Kokonaisen kinkun olen paistanut harvakseltaan, joskus kalkkunan tai hanhen.

Sielultaan karjalainen

Forsberg ei ole – kuten arvata saattaa – perinteinen karjalainen sukunimi. Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen jäsen Juhani Forsberg kertoo juuristaan:

– Isoisäni Kalle Forsberg muutti veljensä kanssa joskus 1880-90 Luhangasta Pyhäjärvi Vpl Konnitsaan, josta hän sai hankituksi maatilan. Mutta Forsbergin suvun karjalaisuus jäi sodan takia vain 60 vuoden mittaiseksi. Kallen vaimo, isoäitini, os. Ruotsalainen, oli kotoisin Lapinlahdelta. Isoisäni äidin puolelta oli John Nikolai Sulander, joka siirtyi Pyhäjärvelle 1800-luvun lopulla Tyrväältä ja jonka suku taiteaa mennä 1500-luvulle Köyliöön. Hän avioitui Räisälästä kotoisin olevan Katri Kopran kanssa. Siis karjalaiset juureni ovat vain Katrin varassa, mutta sielultani olen tuntenut olevani täysin karjalainen.

– Äitini Emma syntyi Sulanderin perheeseen Konnitsassa, kylän ensimmäisessä talossa pitäjän keskustasta tultaessa. Hän avioitui Reino Forsbergin kanssa, jonka koti oli toisessa päässä kylää, ns. Viilän kolkassa, viimeisiä taloja ennen Räisälän rajaa. Siellä minäkin olisin isäntänä, jos sotaa ei olisi tullut...

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Munuaisia Taanilan tapaan

Pyhäjärvi-lehden lukijoille Juhani Forsberg tarjoaa kokeiltavaksi vähän erikoisemman reseptin:

Paistetut ja valkoviinillä höyräytyt lampaan munaiset:

– Tuoreet tai pakastetuista sulatetut lampaan munaiset leikataan siivuiksi. Kuumennetaan paistint pannussa reilu klöntti voita. Paistetaan munaiset nopeasti kuumassa rasvassa ja samalla heitetään pannulle kourallinen pilkottuja (ei puserrettuja) valkosipulin kynsiä sekä valkopippuria myllystä. Lorauteetaan pannulle pari desilitraa kuivaa valkoviiniä, annetaan sen höyrähtää ja kiehahtaa vähän kokoon. Maustetaan suolalla ja saksitaan päälle runsaasti tillisilppua. Lisukkeena riisiä tai keitettyä perunoita.

– Tämän reseptin opin **Hannu Taanilalta**.

Tulevan vuoden toimet ja touhut

Äetsän Karjalaseuran syyskokous pidettiin Kinnalan Koukulla marraskuun viimeisenä sunnuntaina. Päättökset nuijittiin kokouksen puheenjohtajaksi valitun Marja Koukun johdolla nopeasti.

Jäsenmaksu pysyy samana, henkilövalinnat sujivat kivuttomasti ja talous pysyy tasapainossa, koska toimintasuunnitelmaan ei sisälly mitään ”suuren rahan toimintaa”.

Seuran puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana jatkavat Marja Koukku ja Juha Tanninen. Hallituksen va-

littiin uudelleen Matti Ahvonen ja Leevi Orpana, edesmenneen Erkki Pärssisen tilalle tuli Keijo Huuhka ja eroa pyytäneen Annikki Sallin tilalle Seija Lehtimäki. Muina hallituksen jäseninä ovat Tuija Kaasalainen ja Saimi Pärssinen. Tilintarkastajina valittiin jatkamaan Arvo Pärssinen ja Orjo Pärssinen sekä varatilintarkastajiksi Liisa Jokela ja Eila Pärssinen.

Liikuntatoimikunnan puheenjohtajana jatkaa Juha Tanninen ja jäseninä Paavo Ampuja, Leevi Orpana, Esko Pohjolainen sekä Au-

lis Rapeli. Naistoimikunnan puheenjohtajana jatkaa Tuija Kaasalainen ja jäseninä Tuula Huuhka, Seija Lehtimäki (uusi) ja Terttu Orpana.

Äetsän Karjalaseuraan kuuluu jäseniä Kiikoisista ja Äetsästä, joten tulevan vuoden aikana toimitaan kummankin kunnan alueella. Järjestetään yhteislauluilta kesällä Kiikoisissa, elokuussa vietetään perinteistä saunailtaa, eikä kulttuuriperinteiden vaalimistakaan unohdeta. Kolmen seuran –Huttisten, Vammalan sekä Äetsän Karja-

laseurojen – kesken on Äetsän vuoro järjestää pilkki- ja onkikilpailut. Yhdessä muutama äetsäläisen seuran kanssa jatketaan joulukuussa alkanutta boccian peluuta ja kesällä on tarkoitus opettaa kyykkää kaikille halukaille.

Tänä vuonna ensimmäisen kerran lähetetty jäsenkirje on saanut jäsenistön parista todella myönteisen vastaanoton. Ensi vuoden jäsenkirje kertoo enemmän ja tarkemmin seuran toiminnasta.

TUIJA KAASALAINEN

Ukkosen sukuseuran kuulumisia

Ukkosen sukuseuran ry:n (Sakkolan Koukunniemi, Pyhäjärven ja Sakkolan Lohijoki) perinteinen sukujuhla ja sukukokous pidettiin Huittisissa Karhinneen kartanossa 29.7.07. Useista päällekkäisyyksistä johtuen paikalla oli vain 27 suvun edustajaa.

Sukuseuran puheenjohtaja Marja- Riitta Hakala toivotti läsnäolijat tervetulleeksi. Hän kertoi lyhyesti kesän Karjalan matkasta.

Vuoden aikana kuoleman kautta ovat poistuneet: Lyyli Elina Jaakkola, Alfons Ukkonen, Amalia Juvonen, Antti Tuomisaari ja Antti Kangas.

Varsinaisessa sukukokouksessa valittiin seuraavaksi toimikaudeksi puheen-

johtajaksi Marja-Riitta Hakala Sipoosta. Hallituksessa jatkavat suoraan Laila Inananen Tampereelta, Marja-Leena Juhola Porista, Riitta Pykäläinen Tampereelta ja Pentti Ukkonen Helsingistä. Hallitukseen valittiin lisäksi uudelleen erovuorossa olleet Tuija Ukkonen Ikaalisista, Tais-to Kaipiainen Raumalta, Raimo Honkasalo Porista sekä Aulis Ukkonen Kainiaisista. Tilintarkastajaksi valittiin Osmo Juvonen Helsingistä, varalle Tiina Inkinen Savonlinnasta.

Sukuseuran jäsenmaksuiksi vahvistettiin 10 e/2 vuotta, 20 e/5 vuotta, 35 e/10 vuotta, kannatusjäsenmaksu on 7 e vuodessa.

Toimintasuunnitelman vuosille 2007- 2008 mu-

kaan toimintaa pyritään kehittämään vaikka sukukokouksiin ja sukujuhlaan osallistuvien määrä on vähentynyt. Sukukirjaan kerätään ajan tulla olevaa tietoa muutoksista. Ensi kesänä kokoontuutaan jälleen sukukokouksen ja sukujuhlan merkeissä. Juhla-paikkaa ja ajankohtaa vielä valitaan.

Hallitus piti järjestäytymiskokouksensa Helsingissä 13.10.2007. Sukuseuran sihteerinä jatkaa Tuija Ukkonen, rahastonhoitajana jatkaa Marja-Leena Juhola. Hallitus kokoontuu keuhkälä Ikaalisissa 01.03.2008.

Kaikki hallituksen jäsenet ottavat vastaan tietoja muutoksista sukukirjan jatkotomukseen. Kysymyksiin vastaa:

Kiitos Laila

Ukkosen sukuseuran hallitus haluaa kiittää lämpimästi pitkäaikaisista kotiseutumatkojemme järjestäjää ja seuramme kunniajäsenä Laila Innasta. Kiitos niistä kymmenestä vuodesta, jotka olet voimiasi säästämättä hoitanut moninaiset järjestelyt Vpl. Pyhäjärvelle suuntautuneilla matkoillamme. Vertaistasi ei ole toista.

Marja-Riitta Hakala

Juolukanvarsi 7
01150 Söderkulla

p. 050-4583509 itaisin.

Marja-

Riitta.Hakala@Kolumbus.fi

UKKOSEN SUKU-
SEURAN HALLITUS

Terveisiä Turun Vpl.Pyhäjärvi-kerholta

Turun Vpl. Pyhäjärvi-kerho kokoontui perinteisen joulujuhlan merkeissä 20.11. Elsa Kaasalaisen kotiin. Parikymmentä henkilöä saapui paikalle tapaamaan ystäviä, laulamaan joululauluja, ja ennen kaikkea syömään Elsan kuuluisaa puuroa ja sekahedelmäkkeittoa. Puuron valmistus aloitettiin kolme tuntia ennen vieraiden saapumista. Pitkä haudutus, oikea voi ja rasvainen maito sekä keittiössä häärivien iloinen nauru tuottivat tulokseksi taas kerran suussasulavan puuron. Sekahedelmäkkeitto Elsa oli tehnyt jo etukäteen. Joku salaisuus senkin valmistuksessa taisi olla, kun se maistui niin hyvältä.

Harlussa syntynyt Veikko Kokko tuli pyhäkyläläisen vaimonsa Eilan pyynnöstä tilaisuuteen kitara kaulallossaan ja säesti jouluisia yhteislaulumme. Elsan poika Hannu Kaasalainen näytti meille kuvia perheen mökillä vietetyistä rosvo-paistijuhlista. Olisi siinä nälkä tullut katsellessa, jos emme olisi juuri syöneet joulupuuroa! Hannun kuvien välityksellä osallistuimme myös hänen Islannin matkaansa. Tulivuoret ja

kuumat lähteet, mahtavat vesiputoukset, lumi ja jää kesälläkin herättivät vilkasta keskustelua.

Elsan luona sattui myös olemaan vierailulla hänen kälensä Aino Bergenberg (o.s. Kaasalainen) Tukholmassa. Hänen kanssaan verratimme Suomen ja Ruotsin joulunviettotapoja ja jouluruokia. Laatikat eivät kuulu ruotsalaiseen joulupöytäan, mutta muita eroavaisuuksia emme juuri keksineet. Tukholmassa oli ennen Karelia-niminen ravintola, missä tarjottiin mm. suomalaisia jouluruokia. Nyt vastalavaa ravintolaa ei ole. Siinäpä olisi haaste jollekin ravintoloitsijalle.

Iltaamme juhlisti komea ilotulitus. Kaupunki oli järjestänyt Aurajoen ylittävälle kävelysillalle ”Turku palaa” -näytöksen juuri meidän joulujuhlamme ajaksi. Nimi viittaa sekä Turun paloon että Turun paluuseen pääkaupungiksi, eli vuoden 2011 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Tulipitoista ohjelmaa emme nähneet, mutta kun ilotulitusraiveit alkoiivat paukkua taivaalla, siirryimme parvekkeelle, mistä nä-

köala joen suuntaan oli esitetön. Joku vitsailikin, että Elsa oli tilannut ilotulituksen meitä varten.

Jouluihin yhdessäolomme päätyi perinteisesti kahviin ja joulutorrtuihin sekä lahjojen jakoon – olimme kaikki olleet kilttejä ja joulupukki oli jättänyt

säkillisen lahjoja eteiseen. Siitä oli hyvä aloittaa oikean joulun odotus.

Turun pyhäjärveläiset toivottavat kaikille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta.

HELVI WILKKO

Onko valokuvia juhlista vv. 1947-1956

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö täyttää ensi vuonna 60 vuotta. Allekirjoittanut tekee parhaillaan säätiön historikkia ja aineiston käsittely onkin jo aivan loppusuoralla. Vpl. Pyhäjärvi-lehti alkoi säännöllisesti ilmestyä vasta 1956. Siitä eteenpäin onkin niin kuva kuin muutakin aineistoa säätiön arkistossa olemassa.

Nyt tarvittaisiin kiireesti vanhoja valokuvia tuolta säätiömme alkutaipaleen juhlilta. Yleisökuvat juhlistä, kuvat ohjelmansuoritajista ym. ovat siis hakusessa. Asialla on todella kiire sillä historia valmistuu tulevan tammikuun aikana.

Kirjoita lähete kirjelmään mistä ja milta vuodelta kuva on. Kuvan tulee olla alkuperäinen ja kaikki kuvat palautetaan. Kuvan voi luonnollisesti lähettää myös sähköpostissa os. reino.aikia@netti.fi Etukäteen kiittäen

REINO ÄIKIÄ
os. Nokkamäentie 256 32700 Huittinen
puh. 040-769 5775

Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta kaikille pyhäjärveläisille ja lehtemme lukijoille! Vpl.Pyhäjärvi-Säätiö ja Vpl.Pyhäjärvi-lehti

Kiitämme kaikkia jäseniämme ja yhteistyötoijamme kuluneen 50-vuotisjuhlavuoden toimintaan osallistumisesta ja toivotamme Teille kaikille Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Hyvää ja rauhallista joulua!
Veljet Leo ja Erkki Väyrynen perheineen. Taas on vuosi vaihtumassa, olemme saavuttaneen pitkän iän. Elämämme on ollut vaiherikasta lapsuudesta saakka, joka alkoi sodan ja pelon varjostamana – samalla opetti meille, kuinka tärkeää on yhteenkuuluvuus, josta saamme nauttia, kun vietämme elämän viimeisiä vuosia, joita toivottavasti on monta jäljellä. Nyt seuraillemme sivusta, kuinka seuraava sukupolvi ahertaa ja raivaa elämään tietä itselleen.

Joulurauhaa toivottaa siskonne **Iiris Virtanen**

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat 2008 Mouhijärvellä Juhlatoimikunta
Kirsti Köykkä
Marja-Leena Viitanen
Hilkka ja Keijo Lehtonen
Matti ja Pirkko Hassi
Paula ja Kari Äikäs
Toivottavat kaikille pyhäjärveläisille sekä lehden lukijoille Rauhallista Joulua ja Onnea Uudelle Vuodelle.
Nyt pukinkonttiin lupaus tuoda lapset ja nuoret mukaan Pyhäjärvi-juhliille Mouhijärvellä!

Toivotamme sukulaisille ja tuttaville Rauhan Joulua ja Menestystä vuodelle 2008!

Raakel Valkama ja Mikael perheineen

Joulua voi juhlaa kesälläkin

Tauno ja Helmi Heikkosen (Noitermaa) jälkikasvua nautti ”joulukahvit” ja ruoat kenttäpelien merkeissä 18.8.2007 Kangasalan Vallitun leirikokouksessa. Vanhin osallistujista oli 73 vuotta, nuorin 9 kuukautta. Kuvasta puuttuu vielä 15 klaaniin kuuluvaa.
Suku toivottaa Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta Heikkosen ja Lampun sukulaisille ja tutuille!

Rauhallista ja Hyvää Joulua sekä Onnea Uudelle Vuodelle 2008.
Beija ja Kati Lintula

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Vuosi 2007 on vasta loppuillaan, mutta ensi kesän matkojen suunnittelu on jo täydessä vauhdissa.
Vianan Kemi 25.-30.5.2008
Solovezkin luostari
Juhannusmatka Valamoon 19.-22.06.2008
Konevitsa 14.-17.7.2008
Valamo 9.-11.8.2008
Ilmoittautumiset matkoille 050 5671586 H. Salminen
Kaikki uudet ja vanhat matkajat, tervetuloa!
Toivottaa Heli Salminen

Karjalan retkiä ja kotiseudun matkoja
viisumit, matkat ja majoitukset järjestetään huolella erikokoisilla autoilla (10–50 henk.)

Lämmin kiitos tähänastisesta yhteistyöstä.

**Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta**
toivottaen

Bussiyhtiö Putus Oy

Kartanontie 639, 21830 Riihikoski, p. 0400 226 285

PYHÄJÄRVEN LOMARANTA OY

Kiittää kaikkia pyhäjärveläisiä ja heidän ystäviään vuoden 2007 vierailuista.
Tervetuloa myös ensi vuonna lomailemaan entiselle kotiseudulle.
Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
Pirkko Musakka (varaukset) puh. 05-416 5620
Leena ja Antti Musakka puh. 990-7-911-2341-301

www.vplpyhajarvi.fi

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerho. Aloitamme kevätkauden Tarinatuokiolla su. 13.1.2008, klo 13.30. Vanhassa Kirjastotalossa. Kahvit ja arpajaiset. Johtokunta kokoontuu tarinatuokion päätyttyä samassa paikassa. Tervetuloa mukaan!

Kaasalaiset kokoontuvat Hämeenlinnaan. Pyhäjärven Kaasalaisia kutsutaan lauantaina 26.1.2008 kello 12.00 sukutapaamiseen Hämeenlinnaan Ulla Kaasalaisen kotiin osoite: Jyrätie 3 A 2 19500 Hämeenlinna puh. 03-618 3148. Keskustellaan suvun jatkotapaamisista, sukuseuran perustamisesta ym. yhteisestä toiminnasta. Ulla on luvannut tarjota keittoruuan, joten tarjoihua varten on välttämätöntä ilmoittautua Ullalle 24.1. mennessä. Tiedustelut myös Yrjö J. Kaasalainen puh. 0400-829 776.

Pärssisten sukuseuran perustava kokous pidetään lauantaina 19. päivänä tammikuuta 2008 klo 10.00 Karjalatalon Laatokka-salissa, Käpylänkuja 1, HELSINKI. Tilaisuuteen kutsutaan isän tai äidin puolelta tai avioliiton kautta Pärssisten sukuun kuuluvat henkilöt (juuret Pyhäjärvellä, Käkisalmessa, Viipurissa, Räisälässä, jne.). Tilaisuudessa päätetään sukuseuran perustamisesta ja valitaan hanketta eteenpäin vievät henkilöt kokouksessa käsiteltävän sääntöluonnoksen pohjalta. TERVETTUO! Kokoonkutsujat:
Antero Pärssinen, 050-5706575, tero.parssi@phnet.fi
Timo Pohjola, 0400-710975, timo.pohjola@redicom.fi
Tuomo Pärssinen, 0440-495895, tuomo.parrsinen@sci.fi

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon tammikuun kokous pidetään torstaina 10.01.2008 klo 13.00 alkaen Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti. Tervetuloa!

Suvannon Seudun sukututkimuspiiri kokoontuu lauantaina 19.01.2008 Karjalatalon Laatokka-salissa Käpylänkuja 1. Isäntänä Rautu. Vetoryhmä klo 12.00, tutkijoiden tietojen vaihtoa klo 12.30. – 13.45. Varsinaisen kokous klo 14.00 – 17.00. Tervetuloa!

Kaunista Vpl Pyhäjärveä.

Osa I, Pyhäkylän koulutie, 232 sivua, 300 valokuvaa.
Osa II, Juurillaan ja maailmalla, 504 sivua, 1450 valokuvaa. Koko A4. Kirjaparin hinta 95 € + lähetyskulut. **Tilaukset:** Toivo Hinkkanen, p. 050 3425 027, tai larjava@gmail.com.

Seuraavaan lehteen tarkoitettu aineisto pitää olla toimituksessa **perjantaihin 11.1.2008** mennessä. Huomaa uudet yhteystiedot!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37550 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimittaja:
Salme Rintala
Korkeemäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
p. 03-341 0551
salme.rintala@netti.fi

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. 040 769 5775
tai 02-566 213
fax 02-566 218
reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilauhinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 €
tekstissä.....0,80 €
pienin ilmoitus.....20 €
Hintoihin lisätään alv. 22%

ASiantuntijan Matkassa

TARUNHOITOISET LUOSTARIT - PETSERI JA PUHTITSA 27.–30.7. Pietari, Novgorod, Pihkova, Petersi, Pühitisa
• Matkanjohtaja päätoimittaja Jyrki Härkönen 418€

LAATOKAN LUOSTARIT VALAMO JA KONEVITSA 8.–11.7. ja 27.–30.7. Sortavala, Valamo, Lahdenpohja, Käkisalmi, Konevitsa
• Matkanjohtaja Esko Lappalainen 428€

LAATOKAN VANHA VALAMO 25.–27.6, 18.–20.7. ja 8.–10.8.
• Matkanjohtaja Esko Lappalainen 328€

VIENAN KARJALA JA SOLOVETSK 1.–4.7. (4 pv) Värttöksen raja-asema, Kostamus, Kalevala, Vienan Kemi, Solovetski, Vienanmeri, Rukajärvi
• Matkanjohtaja evl Teuvo Saharinen 498€

VIENAN KARJALA JA SOLOVETSK 21.–25.7. ja 7.–11.8. (5 pv) Kuusanon raja-asema, Pääjärvi, Louhi, Vienan Kemi, Uhtua, Kostamus
• Matkanjohtaja evl Teuvo Saharinen 578€

Lomalinja Oy toivottaa Vpl. Pyhäjärvi-lehden lukijoille Rauhallista Joulua ja Onnea Uudelle Vuodelle 2008!

Lomalinja Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3300, 3140 3310
lomalinja@lomalinja.fi, www.lomalinja.fi